

Varga Viola

DINAMIKUS MANUÁLTERÁPIA

A myofasciális rendszer vizsgálata
és kezelése

*Varga Virág és Gyenes Péter
rajzaival*

Hungarovox Kiadó
Budapest, 2014

ELŐSZÓ

A manuálterápia az elmúlt években igen komoly fejlődésen ment át hazánkban. Korábban, évszázadokon át a kézzel végzett gyógyító beavatkozások, speciális műfogások rendszerének sorát értették alatta és a népi gyógyászat eszköztárába tartozott. Az ezzel foglalkozó gyógyítók, csontkovácsok bizonyos fokig értettek a mozgásszervi bajok, a fájdalmak kezeléséhez. Tudásuk apáról fiúra, mesterről tanítványra szállt, egzakt elméleti ismeretek híján a megfigyelésekre, az elődök és saját tapasztalataikra épült.

A jelenkori manuálterápia az egykori gyógyító módszerrel már csak történeti, névrokonsági kapcsolatban áll. A napjainkban alkalmazott manuálterápia szakemberek által fokozatosan kifejlesztett, funkcionális anatómiai ismeretekre épülő, tudatos eljárás. Oktatása egyetemi akkreditációval rendelkező képzésen alapul, melyet szakképzett, megfelelő képzettséggel rendelkező szakemberek végeznek gyógytornász, illetve orvosi előképzettséggel rendelkező kollégáik számára.

Az olvasó kezében tartott munka ennek a képzésnek egy igen jól sikerült tankönyve. Pontos funkcionális anatómiai háttérre épülve, érthető módon, igen részletesen magyarázza a myofascialis rendszer vizsgálatának módját és az alkalmazható kezelési módszereket. A könyv felépítésének logikája kiválóan mondható, lépésről lépésre, az általános megfogalmazásoktól az igen részletes felé haladva fejt ki mondanivalóját. Ennek során érthető módon magyarázza a myofascialis rendszer alapjait, leírja a testtarás megfigyelésének, elemzésének módszerét, illetve elemzi a különféle mozgássztereotípiákat. A kezelési módszerek általános ismertetése után a testtájankéti részletes leírás következik. Mindezt szép anatómiai ábrákkal, jól megkomponált, igen leíró képekkel és értékes irodalmi hivatkozások felhasználásával teszi a szerző.

Végeredményben a munka mindenképpen segítség a manuálterápia hármas céljának elérésében, mely a mozgásszervi funkciók megbomlott összhangjának helyreállítása, a mozgás javítása, és a fájdalomcsillapítás.

A fentiek tükrében ajánlom figyelmébe minden, e tárgyban tanulni vágyó vagy akár csak érdeklődő szakember számára ezt a jól sikerült tankönyvet.

Prof. Dr. Szendrői Miklós
egyetemi tanár
a Semmelweis Egyetem Ortopédiai Klinika
igazgatója

TARTALOM

ELŐSZÓ	13
BEVEZETÉS	15
A MYOFASCIÁLIS RENDSZER	17
A TESTTARTÁS	23
Testtartás-analízis	28
IZOMBALANSZ-DISZBALANSZ	61
Mozgássztereotípiák	69
I. A csípőextenzió mozgássztereotípiája vizsgálata	69
II. A csípőabdukción mozgássztereotípiája vizsgálata	70
III/1. A törzsflexión mozgássztereotípiája vizsgálata (I. teszt)	71
III/2. A törzsflexión mozgássztereotípiája vizsgálata (II. teszt)	72
IV. A nyaki flexión mozgássztereotípiája vizsgálata	73
V. A m. serratus anterior mozgássztereotípiája vizsgálata	74
(A fekvőtámaszból való feltolás tesztje)	
VI. A vállízületi abdukción mozgássztereotípiája vizsgálata	75
Komplex funkcionális tesztek	77
I. Egy lábon állás	77
II. Guggolási teszt	78
III. Az előrehajlás tesztje (flexión)	79
IV. Az oldalhajlás tesztje (lateralflexión)	80
V. A hátrahajlás tesztje (extenzión)	81
VI. Vállmobilitási teszt	82
VII. Csípőmobilitási tesztek	83
MYOFASCIÁLIS RELEASE (MFR)	85
Kezelési technikák	88
A myofasciális release alapelvei	89
A myofasciális release indikációi	92
A myofasciális release kontraindikációi	92

A MYOFASCIÁLIS TRIGGERPONTOK	93
Az izomműködés alapjai	95
A triggerpontok	96
A triggerpontok vizsgálata	96
A triggerpontok kezelése	97
A triggerpont-oldás utáni lépések	98
A triggerpont-terápia irányelvei	100
AZ IZMOK VIZSGÁLATA ÉS KEZELÉSE	103
A TÖRZS IZMAI	104
Cervicális szakasz	104
M. trapezius felső rész	104
M. levator scapulae	106
M. splenius cervicis és capitis	108
M. splenius cervicis	108
M. splenius capitis	108
M. longissimus cervicis és capitis	111
M. spinalis cervicis és capitis	113
Mm. suboccipitales	115
M. rectus capitis posterior minor	115
M. rectus capitis posterior major	115
M. obliquus capitis superior	115
M. obliquus capitis inferior	115
M. semispinalis capitis és cervicis	117
M. semispinalis capitis	117
M. semispinalis cervicis	117
Mm. multiphidií és rotatores cervicales	119
M. sternocleidomastoideus	121
Mm. scaleni	123
M. scalenus anterior	123
M. scalenus medius	123
M. scalenus posterior	123
M. longus colli és capitis	126
M. rectus capitis anterior és lateralis	128
M. rectus capitis anterior	128
M. rectus capitis lateralis	128
Lumbális és thoracális szakasz	130
M. iliocostalis lumborum	130
M. iliocostalis thoracis	132
M. longissimus thoracis	135

M. spinalis thoracis	138
M. serratus posterior inferior	140
M. serratus posterior superior	142
M. quadratus lumborum	144
Mm. multiphidií és rotatores lumborum, thoracis	146
M. rectus abdominis és m. pyramidalis	149
M. obliquus externus abdominis	152
M. obliquus internus abdominis	155
M. transversus abdominis	158
M. intercostalis externus, internus	160
M. diaphragma	162
RÁGÓIZMOK	164
M. temporalis	164
M. masseter	166
M. pterygoideus medialis	168
M. pterygoideus lateralis	170
A MEDENCE ÉS A CSÍPŐ IZMAI	172
M. psoas major és minor	172
M. iliacus	175
M. rectus femoris	177
M. sartorius	179
M. pectineus	181
M. adductor brevis és longus	183
M. adductor magnus	185
M. gracilis	187
M. gluteus maximus	189
M. piriformis	191
M. biceps femoris	193
M. semitendinosus	196
M. semimembranosus	198
M. tensor fasciae latae	200
M. gluteus medius	202
M. gluteus minimus	204
A COMB IZMAI	206
M. quadriceps vastus medialis	206
M. quadriceps vastus intermedius	208
M. quadriceps vastus lateralis	210

A LÁBSZÁR IZMAI	213
M. tibialis anterior	213
M. extensor digitorum longus	215
M. extensor hallucis longus	217
M. peroneus longus	219
M. peroneus brevis	221
M. peroneus tertius	223
M. gastrocnemius medialis és lateralis	225
M. soleus	228
M. flexor digitorum longus	230
M. flexor hallucis longus	232
M. tibialis posterior	234
M. popliteus	236
A LÁB IZMAI	238
M. extensor hallucis brevis	238
M. extensor digitorum brevis	240
M. abductor hallucis	242
M. abductor digiti minimi	244
M. flexor hallucis brevis	246
M. adductor hallucis	248
M. flexor digitorum brevis	250
M. quadratus plantae	252
Mm. lumbricales és mm. interossei plantares, dorsales	254
A VÁLL ÉS A VÁLLÖV IZMAI	257
M. trapezius középső rész	257
M. trapezius alsó rész	259
M. rhomboideus minor, major	261
M. pectoralis major	263
M. pectoralis minor	266
M. coracobrachialis	268
M. subclavius	270
M. latissimus dorsi	272
M. serratus anterior	274
M. deltoideus	276
M. teres major	278
M. supraspinatus	280
M. infraspinatus	282
M. teres minor	284
M. subscapularis	286

A FELKAR IZMAI	288
M. biceps brachii	288
M. brachialis	290
M. triceps brachii	292
AZ ALKAR IZMAI	294
M. flexor carpi radialis	294
M. flexor digitorum superficialis és profundus	296
M. palmaris longus	298
M. flexor carpi ulnaris	300
M. pronator teres	302
M. pronator quadratus	304
M. brachioradialis	306
M. extensor carpi radialis longus és brevis	308
M. extensor digitorum	310
M. extensor indicis proprius	312
M. extensor carpi ulnaris	314
M. supinator	316
A KÉZ IZMAI	318
M. opponens pollicis	318
M. adductor pollicis	320
M. abductor digiti minimi	322
Mm. interossei	324
Mm. interossei palmares	324
Mm. interossei dorsales	324
FÁJDALOMINDEX	326
SZAKKIFEJEZÉSEK JEGYZÉKE	329
IRODALOMJEGYZÉK	336

TESTTARTÁS-ANALÍZIS

Megtekintés hátulról:

az alsó végtag, a medence és a gerinc

SAROK

ANTEROPOSTERIOR IRÁNYÚ ELTÉRÉSEK

Tünet:

- széles sarok: hátra helyezett testsúly
- keskeny sarok: előre helyezett testsúly

Ok:

- izomgyengülés: a m. tibialis anterior, m. extensor hallucis, m. extensor digitorum
- kompenzációs mechanizmus az elülső felszíni vonal (SFL) mentén
- alsó végtag anterior, posterior tilt

Következmény:

- anteroposterior egyensúly-eltolódás
tónusfokozódás: m. triceps surae, hamstring csoport, nyaki paravertebrális izmok, suboccipitális kisizmok
- tenziós fejfájás

Teszt:

- nyújtási teszt: m. triceps surae, hamstring-csoport nyaki paravertebrális izomzat, suboccipitális izmok
- erőteszt: m. tibialis anterior, m. extensor hallucis longus, m. extensor digitorum longus

M. SERRATUS POSTERIOR SUPERIOR

Eredés:

- CVI–ThII. processus spinosus

Tapadás:

- a II–V. bordán négy „ujjal”

Beidegzés:

- n. intercostalis

Típus:

- tónusos

Funkció:

- Légzési segédizom, emeli a II–V. bordákat, gyenge extenziós és rotációs hatása is van.

Diszfunkció:

- Az izom rövidülése esetén belégzési helyzetben rögzülhetnek a bordák, emiatt a mozgásuk a kilégzés során korlátozottá válhat.

Teszt:

- A páciens hátán fekszik, a terapeuta a kezét a mellkas két oldalára helyezi, és megfigyeli a II–V. bordák mozgását a légzés során.
- A terapeuta a kilégzés irányának megfelelően szegmentális bordarugóztatást végez (lefelé).

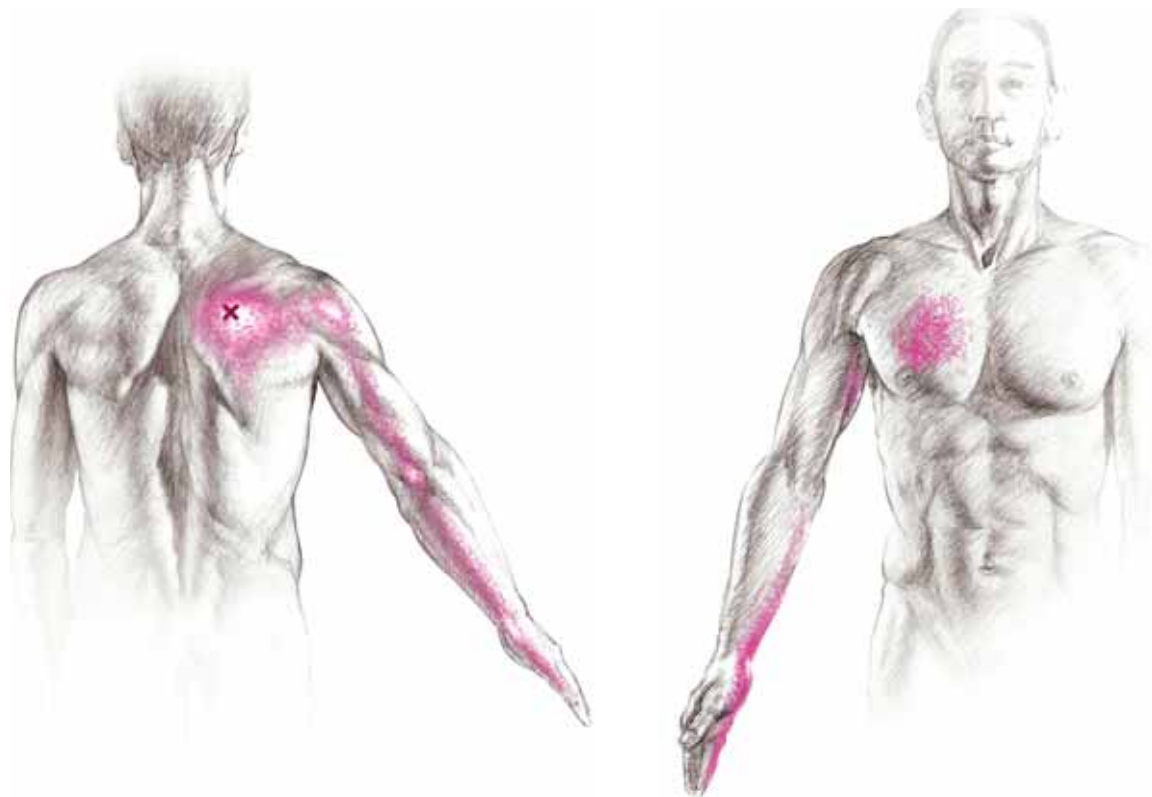
A felső-középső bordák légzés közbeni vizsgálata

Triggerpont:

- a II–III. borda magasságában az izom-ín átmenetnél

Kisugárzás:

- Mélyen a lapocka alá, a váll hátsó részéhez, a m. triceps brachii hosszú fejének lefutása mentén az alkar dorsalis felszínén át a tenyér és a kézhát ulnaris oldalához, az V. ujjhoz.

Trp hátulnézet

Trp előlnézet

Terápia:

- MFR, excentrikus fékezés, PIR, bordamobilizálás.